

TEMAATILINE RIIKLIK JÄRELEVALVE TEOSTAJATE PILGU LÄBI

UURINGU TULEMUSED

**OÜ SINEKUUR:
Elina Kallas ja Pille Mõtsmees**

Tartu 2012

Sisukord

Sissejuhatus	3
Põhitulemused	4
1. Järelevalve liikide olulisus	6
2. Peamised põhjused, miks ei ole teostatud järelevalvet üksikküsimustes	8
3. Õppeaastas teostatav temaatiline riiklik järelevalve	9
4. Ressursside piisavus järelevalve teostamiseks	11
5. Temaatiline järelevalve erinevates õppeasutustes.....	13
6. Teavitavate tegevuste olulisus riikliku temaatilise järelevalve läbiviimisel.....	16
7. Õppeasutustes järelevalve teostamisel kasutatavad meetodid	17
8. Järelevalve teostamiseks ja tulemuste vormistamiseks kuluv aeg	18
9. Osalemine täienduskoolitustel ja nende finantseerimine	20
10. Järelevalve teostamise kompetents ja kogemus	22
Kokkuvõte.....	27
Lisa 1. Uuringu kaaskiri.....	30
Lisa 2. Uuringu ankeet	31
Lisa 3. Mõisted.....	35

Sissejuhatus

Uuring järelevalve teostajatele toimus 23. aprillist 8. maini 2012 internetiküsitlusena (vt lisa 1 ja 2). Kokku saadeti link küsimustikuga 31 kontaktaadressile maavalitsustes. Palvele küsitluses osaleda reageeris 26 küsitlusse kaasatud, täidetud küsimustiku tagastas 23 järelevalve teostajat (74,2%).

Uuringu eesmärgiks oli välja selgitada, kuidas hindavad järelevalve teostajad järelevalvega seonduvaid erinevaid aspekte ja järelevalve protsessi ning saada tagasisidet ja ettepanekuid järelevalvesüsteemi arendamiseks. Vastajatel paluti hinnata erinevaid järelevalve liike ja järelevalve teostamist erinevates õppeasutustes ning anda hinnang vajaminevatele ressurssidele. Kokku paluti vastata 31 küsimusele.

Sooviti teada saada, kuivõrd olulisteks peavad järelevalve teostajad järelevalve erinevaid liike üldiselt, kuivõrd piisavaks hindavad nad igal õppeaastal teostatava järelevalve hulka ning kas ollakse valmis teostama järelevalvet rohkemates õppeasutustes. Ühtlasi selgitati ka välja, millised on peamised põhjused, miks maavalitsused ei ole teinud ettepanekut järelevalve läbiviimiseks üksiküsitlustes ning kuivõrd piisavalt on ressursse järelevalve teostajate arvates.

Lisaks üldistele hinnangutele järelevalve kui terviku kohta sooviti teada saada, kuidas hinnatakse järelevalve teostamise erinevaid aspekte õppeasutuste liigiti (2008/2009 kuni 2011/2012. õa I poolaastani, k.a). Selgitati välja, kuivõrd oluliseks peavad järelevalve teostajad järelevalvest teavitavaid tegevusi, milliseid meetodeid järelevalve teostamiseks õppeasutustes on kasutatud ning kuivõrd piisavaks hinnatakse järelevalve teostamiseks ja tulemuste vormistamiseks kuluvat aega. Lisaks uuriti ka, kuivõrd on järelevalve teostajad osalenud täienduskoolitustel, kes on neid seejuures finantseerinud ning kuidas nad ise hindavad enda kompetentsi ja kogemusi järelevalve teostamisel.

Uuringus kasutati nii hinnangulisi kui ka avatud küsimusi. Kõige sagedamini paluti vastajalt hinnangut 4-pallisel skaalal, kus 1 tähistas kõige madalamat ja 4 kõige kõrgemat hinnangut. Sõltuvalt küsimusest hinnati väidete olulisust, ressursside piisavust, väitega nõustumist, valmidust rohkemaks tööks ja erinevate meetodite kasutamist. Kompetentside hindamisel kasutati skaalat 1 kuni 6 (puudulikust suurepäraseni). Lisaks oli vastajatel võimalus avaldada oma arvamust ja teha ettepanekuid vastates 11 avatud küsimusele.

Kogutud andmete analüüsil kasutati kirjeldavat statistikat (hinnangute keskväärtus, mood, standardhälve, sagedusjaotus) ja vabade vastuste puhul sisu analüüsi.

Uuringu autorid on väga tänulikud küsitluses osalenutele panustatud aja ja kaasamõtlemise eest. Potentsiaalsete vastajate koguarvu arvestades oli iga tagastatud küsimustik äärmiselt oluline küsitluse õnnestumiseks ja uurimisülesannete täitmiseks.

Põhitulemused

Uuringus osales kolmveerand 2012. aastal Eesti maavalitsustes tegutsevatest järelevalve teostajatest. Valdaval enamusel (69%) vastanustest on staaži järelevalve teostajana üle kümne aasta ja vaid mõnel üksikul alla 5 aasta. Järgnevalt on esitatud lühikokkuvõtte olulisematest tulemustest.

Järelevalve teostajate hinnangud järelevalve erinevatele aspektidele

- Järelevalve liigid. Kõiki järelevalve liike peetakse enam-vähem võrdselt olulisteks. Kompleksset ja temaatilist riiklikku järelevalvet peetakse mõnevõrra olulisemateks kui järelevalvet üksikküsimustes. Viimase järele puudub veidi rohkem kui kolmandiku vastanute arvates vajadus ja ülejäänute arvates napib selle tarvis inim- ja ajaresurssi. Mitme vastanu arvates on eelloetletutele lisaks oluline teenistusliku järelevalve läbiviimine.
- Järelevalve hulk. Enamus vastanustest peab Eestis igal õppeaastal teostatava järelevalve hulka küllaldaseks ja õppeasutuse jaoks otstarbekaks 5-6-aastast perioodi. Veidi alla viiendiku vastanustest leiab siiski, et järelevalvet ei tehta piisavalt. Samas on nende vastanute osakaal, kes oleksid valmis senisest rohkem panustama, vaid veerandi lähedal. Üle poole vastanustest leiab, et nende osakonnas napib järelevalve teostamiseks inim- ja finantsressursse, ligikaudu poolte arvates ka aega.

Järelevalve õppeasutuste liigiti

- Vastanud. Peaaegu kõik vastanud on järelevalvet läbi viinud alusharidust ja üldharidust andvates õppeasutustes, kutseõppeasutustega on tegelenud kaks kolmandikku vastanustest.
- Hinnangud. Järelevalvele antud hinnangud on õppeasutuste liikide lõikes mõneti erinevad, jäädes enamasti positiivseteks.
- Võrdlus. Kõige kõrgemalt hinnatakse Haridus- ja Teadusministeeriumi välishindamisosakonnast saadavat teavet ja määruse seletuskirja, madalamalt hinnatakse Haridus- ja Teadusministeeriumi teistest osakondadest saadavat teavet. Kutsehariduses järelevalvet teostanud vastajate poolt antud hinnangud on mõnevõrra madalamad praktiliselt kõigi esitatud väidete osas. Kõige enam varieeruvad määruse seletuskirjale antud hinnangud.

Järelevalve teostamine

- Teavitavad tegevused. Kõige olulisemaks peetakse täpse aja kokkuleppimist õppeasutuse külastuseks ja kõige vähemoluliseks nimekirja avalikustamist.
- Meetodid. Järelevalve teostamisel kasutatakse suuremal või vähemal määral kõiki määruses toodud meetodeid. Veidi enam rakendatakse dokumentide ja õigusaktide vastavuse ning Eesti Hariduse Infosüsteemi (EHIS) andmete kontrollimist ning

õppeasutuse dokumentatsiooni ja EHISE andmete analüüsimist, aga kasutatakse ka statistiliste andmete kontrollimist, vestlemist töötajatega ning tutvumist õpi- ja kasvukeskkonnaga. Väga vähe kasutatakse vestlemist hoolekogu liikmete, lastevanemate ja õpilastega ning õppetundide ja tegevuste vaatlust.

- Aeg. Järelevalve teostamiseks ette nähtud aega õppeasutuses kohapeal peetakse piisavaks, kuid järelevalve tulemuste vormistamiseks ei ole mitte alati aega piisavalt.

Kompetents ja koolitusvajadus

- Kompetents õppeasutuste liigiti. Vastanute keskmise hinnangu alusel on kompetents järelevalve teostamiseks üldhariduskoolides väga hea, alushariduse vallas hea ja kutsehariduses rahuldav.
- Teadmised, oskused ja kogemused. Järelevalve teostajate keskmise hinnangu alusel on nende analüüsi- ja suhtlemisoskus väga head; hinnang õigusaktide tundmisele on veidi madalam, seda hinnatakse heaks.
- Täienduskoolitus. Kõik vastanud on viimasel viiel aastal osalenud täienduskoolitustel 160 tundi. Enamus on osalenud mitmetel koolitustel. Koolitused on olnud korraldatud ja finantseeritud erinevate organisatsioonide poolt. Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt korraldatud koolitustest on osa võtnud kõik uuringus osalenud, suurem enamus on kasutanud ka täienduskoolitusasutust. Peamisteks koolituste finantseerijateks on olnud maavalitsused ning Haridus- ja Teadusministeerium, kuid päris paljud on kasutanud ka ESFi rahasid. Kõige enam tuntakse puudust õigusalasest täienduskoolitusest.

1. Järelevalve liikide olulisus

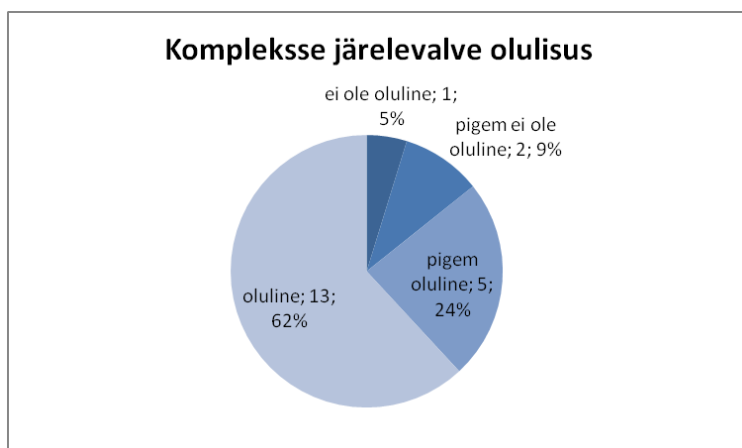
Uuringus küsiti, kuivõrd oluliseks peavad järelevalve teostajad erinevaid järelevalve liike (vt mõisteid lisa 3). Vastuste analüüsist selgus, et keskmiselt peeti kõiki käsitletud järelevalve liike pigem olulisteks. Mõnevõrra olulisemaks peeti kompleksset järelevalvet - kui temaatilise järelevalve ja üksikküsimustes teostatava järelevalve olulisusele sagedamini antud hinnanguks (mood) on „pigem oluline“, siis kompleksse järelevalve puhul on see „oluline“ (vt tabel 1).

Tabel 1. Vastanute hinnangud erinevate järelevalve liikide olulisuse kohta

Küsimused	N	Keskmine	Mood	Standardhälve
Kuivõrd oluliseks peate kompleksset järelevalvet?	21	3,43	4	0,87
Kuivõrd oluliseks peate temaatilist riiklikku järelevalvet?	23	3,30	3	0,63
Kuivõrd oluliseks peate järelevalvet üksikküsimustes?	22	2,82	3	0,73

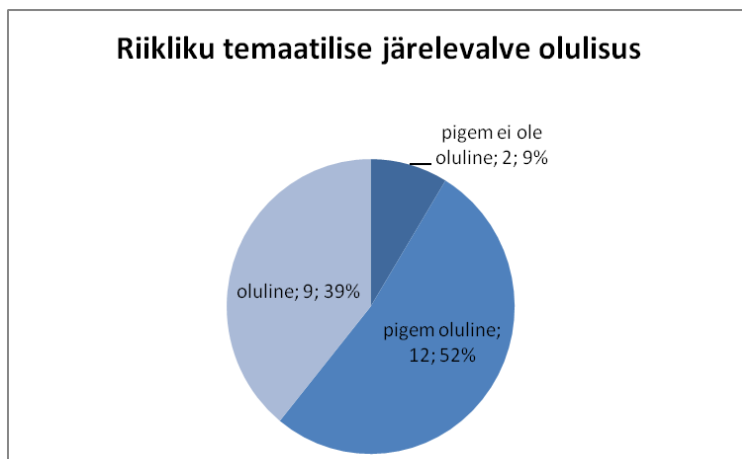
Märkus: skaala 4 – oluline; 3 – pigem oluline; 2 – pigem ei ole oluline; 1 – ei ole oluline

Joonistel 1-3 on esitatud järelevalve liikide olulisusele antud hinnangute jaotumine. Joonistel on ära toodud hinnangu andnud vastajate hulk ja osakaal tervikust protsentides.

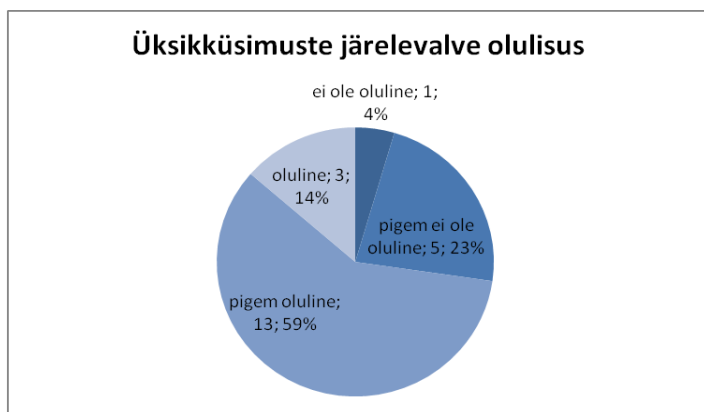

Joonis 1. Komplekse järelevalve olulisus (sagedusjaotus)

Tervikuna hinnati kõiki järelevalve liike olulisteks ja pigem olulisteks. Joonistelt on näha, et nende vastajate arv, kes ei pea järelevalvet oluliseks (ei ole oluline ja pigem ei ole oluline), oli suhteliselt väike. Kõige vähemoluliseks peeti vastajate poolt järelevalvet üksikküsimustes (27%).

Joonis 2. Temaatilise järelevalve olulisus (sagedusjaotus)

Joonis 3. Üksikküsimustes järelevalve olulisus (sagedusjaotus)

Järelevalve teostajatelt küsiti ka arvamust, milliseid järelevalve teostamise võimalusi vastajad veel oluliseks peavad. Küsimusele vastas 13 järelevalve teostajat, kuid mitmed neist ei lisanud sisulist vastust. Selgus, et oluliseks peetakse veel teenistuslikku järelevalvet õppeasutuse pidaja poolt (3 vastust). Järgnevalt on ära toodud küsimusele antud sisulised vastused originaalile võimalikult lähedasel kujul¹:

- Teenistusliku järelevalve läbiviimine õppeasutuse pidaja poolt juhtimise ja majandustegevuse valdkonnas.
- Pean oluliseks seda, et enam tehtaks haridusasutustes teenistuslikku järelevalvet.
- Teenistuslik järelevalve õppeasutuse pidaja poolt.
- Pigem on praegu puudu kohapealsest asjatundlikust nõustamisest.
- Sobivad kompleksne, temaatiline järelevalve ja järelevalve üksikküsimustes.
- Dokumentidega tutvumine enne asutusse minekut ja kohapeal, tegeliku koolieluga tutvumine, tundide küllastamine
- Oluline on saada objektiivne info, mis koolis toimub, mitte niivõrd seaduste täitmise osas.

¹ Siin ja edaspidi on vabade vastuste puhul ühtlustatud vormi ja parandatud trükivead

2. Peamised põhjused, miks ei ole teostatud järelevalvet üksikküsimustes

Küsitluse käigus paluti välja tuua peamised põhjused, miks maavalitsus ei ole teinud ettepanekut teostada järelevalvet üksikküsimustes. Tabelis 2 on esitatud vastajate poolt äramärkimist leidnud põhjused.

Tabel 2. Üksikküsimustes järelevalve läbiviimise ettepanekute puudumise põhjused

Põhjused	Vastajate arv
Ei ole olnud vajadust	9
Ajaressurss puudub	10
Inimressurss puudub	14
Finantsressurss puudub	5
Muu põhjus	5
Kokku	43

Kõige sagedasemaks põhjuseks, miks üksikküsimustes järelevalvet läbi ei ole viidud, pidasid vastajad inimressursi puudust. See oli välja toodud enam kui pooltel vastajatest (60%) ja nimetatud põhjusena kolmandikus vastustest. Veidi vähem kui pool vastajatest (43%) ja ligikaudu neljandik vastanutest tõi välja ajaressursi puuduse.

Tabel 3. Üksikküsimustes järelevalve läbiviimise ettepanekute puudumise põhjuste kombinatsioonid

Põhjuste erinevad kombinatsioonid	Vastuste arv
Ei ole olnud vajadust	6
Ajaressurss puudub + Inimressurss puudub	4
Ajaressurss puudub + Inimressurss puudub + Finantsressurss puudub	3
Inimressurss puudub	2
Inimressurss puudub + Muu põhjus	2
Muu põhjus	2
Ei ole olnud vajadust + Ajaressurss puudub	1
Ei ole olnud vajadust + Ajaressurss puudub + Inimressurss puudub + Finantsressurss puudub	1
Ei ole olnud vajadust + Inimressurss puudub	1
Ajaressurss puudub + Inimressurss puudub + Finantsressurss puudub + Muu põhjus	1
Kokku	23

Lisaks analüüsi, millised on erinevate vastuste kombinatsioonid (vt tabel 3). Selgus, et kõige enam (ligikaudu neljandik) vastajatest leidis, et üksikküsimustes ei ole järelevalvet teostatud, kuna selleks ei ole olnud vajadust. Küllaltki sagedane oli ka kombinatsioon, kus põhjuseks oli märgitud nii aja- kui ka inimressursi puudumine (4 vastajat).

Vastanutel paluti ka täpsustada vastuse "muu põhjus" tagamaid. Oma selgituse andsid kõik sellise valiku teinud vastajad (kokku 5). Üks vastus viitas sellele, et vastajal on veel lühike järelevalve teostamise staaž ning ta ei oska seda küsimust kommenteerida. Teiste vastajate poolt toodi välja järgmised põhjused:

- Igasugune järelevalve viib asutuse tavalisest tööritmist välja ning kui kuidagi teisiti saab (vestlus juhtidega, inimeste nõustamine jms), siis järelevalvet läbi ei viida.

- Kooli edukuse üle otsustaja ja muudatuste tegija on omavalitsus. Kui ta ei soovi tegelikku pilti näha, ei muuda järelevalve midagi. Hariduses pädevad inimesed näevad haridusasutuse puudusi vallaametnikest paremini.
- On tekkinud olukord, kus maavalitsusel puudub praktiliselt ülevaade koolides toimuvast, sellepärast ei tehta järelevalvet ka üksikküsimustes.
- Järelevalve planeerimise ajal ei ole veel selge üksikküsimuse vajadus, see võib tulla ootamatult kiiresti vallal või maavalitsusel. Kooskõlastamine ministeeriumiga võtab aega, siis kaob juba küsimuse aktuaalsus.

3. Õppeaastas teostatav temaatiline riiklik järelevalve

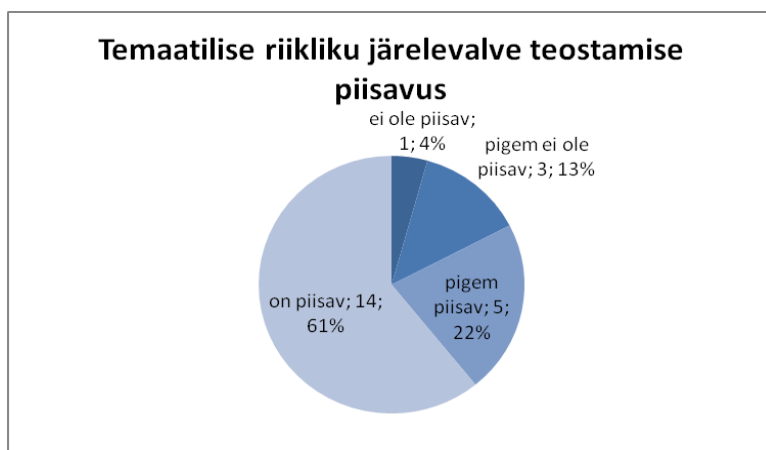
Uuringu käigus selgitati välja, kuid võrd piisav on ühes õppeaastas teostatava temaatilise järelevalve hulk Eestis. Vastuste keskmine viitab, et seda peeti üldiselt piisavaks - kõige sagedamini esinevaks vastuseks on „piisav“ (vt tabel 4). Vastuste jaotusest (joonis 4) on näha, et neli vastajat arvas, et temaatilise järelevalve hulk ei ole piisav või pigem ei ole piisav ning väikese valimi tõttu mõjutab selline hulk vastuseid keskmise hinnangu kujunemist.

Tabel 4. Vastanute hinnangud temaatilise järelevalve hulga piisavuse kohta

Küsimus	N	Keskmine	Mood	Standardhälve
Kuidas hindate igal õppeaastal Eestis teostatava temaatilise riikliku järelevalve hulka? On see piisav?	23	3,39	4	0,89

Märkus: skaala 4 – on piisav; 3 – pigem on piisav; 2 – pigem ei ole piisav; 1 – ei ole piisav

Ülejäänud 19 vastajat 23-st leidis, et igal õppeaastal Eestis teostatava riikliku järelevalve hulk on „piisav“ (62% vastajatest) või „pigem piisav“ (22%).

Joonis 4. Temaatilise järelevalve piisavus (sagedusjaotus)

Ehkki eelneva küsimuse vastused viitavad olukorrale, et temaatilise järelevalve läbiviimine rohkemates õppeasutustes ei ole vajalik (88% vastajate seisukoht), selgitati siiski välja järelevalve teostajate valmidus suurema hulga õppeasutuste kontrollimiseks. Sellele küsimusele vastas vaid kaks kolmandikku uuringus osalenutest. Analüüsi tulemusena saadud keskmine hinnang näitab, et pigem ei olda lisanduvaks tööks valmis (vt tabel 5). Kõige

sagedasem vastus – „ei ole valmis“ (vt ka hinnangute sagedusjaotust joonisel 5) kinnitab vastajate hoiakut. Analüüsist selgus ka, et valmis ei olnud mitte ükski vastajatest ja vaid neljandik vastajatest oli pigem valmis teostama järelevalvet rohkemates õppeasutustes.

Tabel 5. Valmidus teostada temaatilist järelevalvelt rohkemates õppeasutustes

Küsimus	N	Keskmine	Mood	Standardhälve
Kui see ei ole teie arvates piisav, siis kuivõrd olete valmis teostama temaatilist riiklikku järelevalvet rohkemates õppeasutustes?	15	1,87	1	0,83

Märkus: skaala 4 – olen valmis; 3 – pigem olen valmis; 2 – pigem ei ole valmis; 1 – ei ole valmis

Joonis 5. Temaatilise järelevalve teostamise valmidusele antud hinnangute sagedusjaotus

Vastanutel paluti ka täpsustada, mis on need põhjused, miks ei olda valmis teostama järelevalvet suuremas mahus. Sellele küsimusele vastas 14 uuringus osalenut, kes antud vastustes viitasid kõige sagedamini inimressursi puudumisele. Järgnevalt on esitatud vastajate poolt antud põhjendused:

- Puudub inimressurss ja aeg (3 vastust).
- Inimressursi nappus.
- Napib ajaressurssi, sest kuna töötajaid on vähe, on lisatööülesandeid väga palju.
- Koosseisud on viidud miinimumini ja peale järelevalve läbiviimise on täita ka muid tööülesandeid.
- Põhjuseks on järelevalveametnike vähesus, 2 inimest töötab 1,75 ametikohal.
- Maavalitsuste koosseisud on viidud miinimumini ja seetõttu ei jätku inimressurssi, et arvukamalt järelevalvet teha. See puudutab ka järelevalvet üksikküsimuses.
- Seoses kompleksse järelevalve kaotamisega koondati vastav kaader.
- Ajaressurss ei võimalda järelevalve aega pikendada.
- Kuna maakond on suur ning asutusi palju ja järelevalvet teostab 2 inimest 1,75 ametikohaga kokku, siis ei ole puhtfüüsiliselt jaksu rohkemaks.
- Praegu teostame järelevalvet septembrist maini (kaasa arvatud), üks õppeasutus kuus, rohkem pole lihtsalt võimalik.
- Üks järelevalveametnik, kus maakonna peale on 45 lasteaeda, 50 kooli, 2 kutseõppeasutust, rohkemat ajapuudusel ei suuda.
- Suur töökoormus.
- Sel kujul on järelevalve mõttetult. Kogutavad andmed on EHISes olemas.

Selgitamaks uuringus osalenute arvamust järelevalve teostamise sageduse kohta, paluti hinnata, mitme aasta tagant oleks õppeasutustes otstarbekas järelevalvet teostada. Kokku vastas sellele küsimusele 23 inimest ning vastajate enamuse arvates tuleks järelevalvet teostada iga 5 aasta tagant. Järgnevalt ülevaade kõigist vastustest, alustades kõige lühemast perioodist:

- 2 vastust: iga 3 aasta järel (üks arengukava periood);
- 2 vastust: 3-5 aasta järel;
- 12 vastust: 5 aasta järel;
- 4 vastust: 5-6 aasta järel;
- 1 vastus: 5-7 aasta järel;
- 1 vastus: 6-7 aasta järel;
- 1 vastus: kompleksset iga 5 aasta järel, temaatilist iga 3 aasta järel.

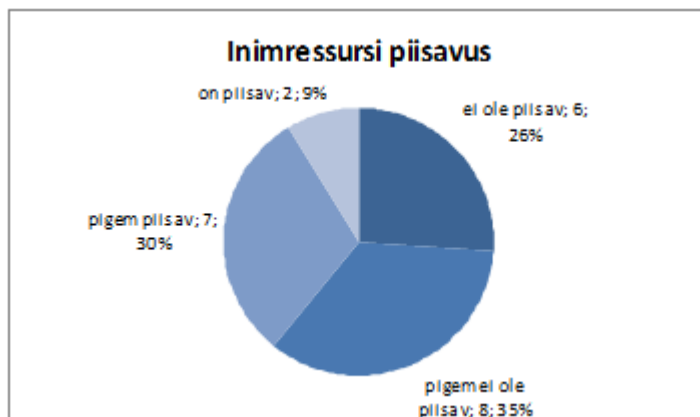
4. Ressursside piisavus järelevalve teostamiseks

Eelnevalt leidis ressursside piisavus käsitlemist seoses järelevalve teostamisega üksikküsimustes. Selgus, et peamiselt on järelevalve teostamiseks nappinud inimressurssi. Järgnevalt selgitatakse, kuidas piisavalt on maavalitsuste haridusosakondades järelevalve teostamiseks ressursse. Vastuste analüüsist nähtub (tabel 6), et osakondades napib nii inime kui ka aja- ja finantsressursse. Sagedamini antud vastuste analüüsist on siiski näha, et ajaressursi piisavuse hinnangute puhul on kõige sagedasemaks vastuseks „pigem piisav“. Samuti tuleb ressursside analüüsi puhul nentida, et vastused antud küsimustele varieerusid suurel määral (vt standardhälvet ja joonised 6-8). Viimasest tulenevalt võiks oletada erinevusi hinnatud ressursside piisavuses maakondade lõikes.

Tabel 6. Ressursside piisavus järelevalve teostamiseks

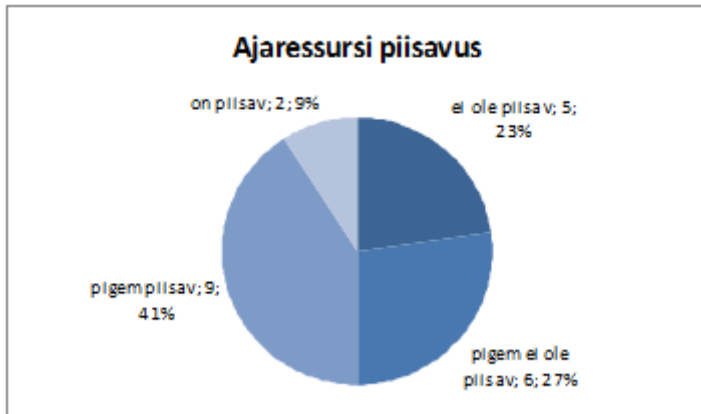
Küsimused	N	Keskmine	Mood	Standardhälve
Kuivõrd piisavalt on teie osakonnas inimressurssi järelevalve teostamiseks?	23	2,22	2	0,95
Kuivõrd piisavalt on teie osakonnas ajaressurssi järelevalve teostamiseks?	22	2,36	3	0,95
Kuivõrd piisavalt on teie osakonnas finantsressurssi järelevalve teostamiseks?	21	2,28	2	0,96

Märkus: skaala 4 – piisav; 3 – pigem piisav; 2 – pigem ei ole piisav; 1 – ei ole piisav

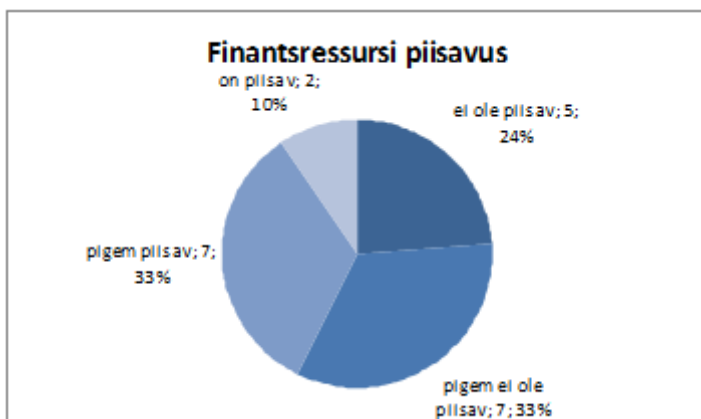

Joonis 6. Inimressursi piisavus järelevalve teostamiseks (sagedusjaotus)

Eelnevalt sai juba välja toodud, et antud küsimuste vastused varieerusid suurel määral. Sedapuhku leidis vastustes kõikide hinnangute esindajaid. Kui vaadata vastuste jagunemist, siis kõikidel juhtudel on ülekaalus vastused, mis hindavad ressursse ebapiisavateks. Peaaegu võrdsest jagunesid antud hinnangud vaid ajaressursi puhul, kus skaalal piisav-mittepiisav jagunesid vastajate arvamusel pooleks.

Joonis 7. Ajaressursi piisavus järelevalve teostamiseks (sagedusjaotus)

Joonis 8. Inimressursi piisavus järelevalve teostamiseks (sagedusjaotus)

Vastajatel paluti ka täpsustada, millest on järelevalve teostamisel lisaks mainitud ressurssidele veel vajaka olnud. Sellele küsimusele anti kokku 13 vastust ja need on järgmised:

- Sellises mahus, nagu praegu tuleb järelevalvet teostada, on ressursse piisavalt.
- Vahel oleks hea kellegagi häälega asja arutada. Tänu välishindamisosakonnale ja oma juhile.
- Järelevalve nõuab sageli sügavuti spetsiifiliste valdkondade tundmist, seetõttu olen tundnud end mõneti ebakindlana.
- Puudub võimalus teha ettekirjutusi nii keeleoskuse osas kui ka omavalitsusele. Ka seadusandluses on veel puudujääke, mis ilmnevad järelevalve käigus.
- Kuna maavalitsuste autopark on viidud miinimumini, siis järelevalve teostamine keskusest kaugemal asuvates õppeasutustes on probleemne. On õppeasutusi, kuhu ei saa ka ühistranspordiga.

- Viimase aja järelevalve on olnud liialt dokumendikeskne (kahtede kokkulugemine) ja koolielu igapäevaga tutvumine minimaalne. Nii õpilased kui õpetajad imestavad, et nende tundi ei tuldagi külastama.
- Üksikküsimustes teostatud järelevalve jaoks on olnud ebamäärased alused.
- Hariduselu on liiga reglementeeritud, sageli ka vastuoluline. Koolidel on vähe iseotsustusõigust, loomingulisust ning ka julgust ise otsustada.
- Üldisest järelevalve kontseptsioonist. Sise- ja välishindamise tasakaalust.
- Kogemusi on vähevõitu.
- Kui tekib vajadus kaasata eksperte (nt finantsküsimustes), siis on raske eksperte leida, sest ka nendele kehtib kvalifikatsiooninõue.
- Spetsialistidest, kellel on oma valdkonnas töökogemus, st eraldi alusharidus, üldharidus ja kutseharidus.
- Hea koolitus (mitte selline, nagu oli viimane inspektorite koolitus).
- Olulised ressursid on nimetatud.

5. Teematiline järelevalve erinevates õppeasutustes

Kuna hinnanguid järelevalve teostamise kohta sooviti vastavalt õppeasutuste liikidele, siis selgitati eelnevalt välja, millistes õppeasutustes on vastaja viimase nelja õppeaasta jooksul teematilist järelevalvet teostanud. Selgus, et praktiliselt kõik vastajad on järelevalvet teostanud koolieelsetes lasteasutustes. Ka üldhariduskoolides teostatava järelevalvega on kursis peaaegu kõik vastajad (20 vastajat 23-st). Kutseõppeasutustes on viimase nelja õppeaasta jooksul järelevalvet teostanud ligikaudu kaks kolmandikku vastanutest (vt tabel 7). Vastuste kombinatsioone (vt tabel 8) analüüsid selgus, et ligikaudu sama palju on ka neid (14 vastajat 23-st), kes on teostanud järelevalvet kõikides õppeasutustes.

Tabel 7. Teostatud teematiline järelevalve õppeasutuste liikide lõikes

Õppeasutused	Vastuste arv
Alusharidus	22
Üldharidus	20
Kutseharidus	15

Tabel 8. Teostatud teematilise järelevalve kombinatsioonid

Õppeasutuste kombinatsioonid	Vastuste arv
Alusharidus + Üldharidus + Kutseharidus	14
Alusharidus + Üldharidus	5
Alusharidus	3
Üldharidus + Kutseharidus	1

Järgnevalt on ära toodud hinnangud teostatud teematilisele järelevalvele õppeasutuste liikide kaupa. Vastajate hinnangud puudutavad vaid neid küsimusi, mis käsitlevad õppeasutusi, kus vastaja on järelevalvet teostanud viimase nelja aasta jooksul (alates õppeaastast 2008/09).

Alusharidus

Tabelis 9 on toodud vastajate hinnangud koolieelsetes lasteasutustes teostatavale järelevalvele. Keskmiste analüüsist selgub, et neis haridusasutustes järelevalvet teostanud vastajad on nõus sellega, et määruse seletuskiri toetab järelevalve läbiviimist ning Haridus- ja Teadusministeeriumi välishindamisosakonnast saadav teave on piisav järelevalve teostamiseks. Kõikide teiste väidetega on vastajad pigem nõus. Kõige madalamalt hindavad vastajad Haridus- ja Teadusministeeriumi teistest osakondadest saadava teabe piisavust. Viimaste hinnangute puhul on ka varieeruvus kõige suurem. Siiski on ka selle puhul kokkuvõttes tegemist pigem positiivse hinnanguga – väitega ollakse pigem nõus. Esitatud väidetega mittenõustujaid (vastajaid, kes andsid vastuseks „pigem ei ole nõus“ või „ei ole nõus“) on kõigi hinnatud väidete korral 1-4. Seega valdav enamus alushariduse tasemel järelevalvet teostanud ametnikest hindab seonduvaid dokumente, saadavat teavet ja nõuandeid igati positiivselt.

Tabel 9. Hinnangud koolieelsetes lasteasutustes läbiviidava järelevalve kohta

Väited	N	Keskmine	Mood	Standardhälve
Temaatilise järelevalve prioriteedid on hariduspoliitiliselt olnud olulised	22	3,32	3	0,57
Prioriteetidest lähtuv määrus on välja töötatud arusaadavalt	22	3,36	3	0,58
Järelevalve määruse alusel on võimalik koguda prioriteetse valdkonna kohta asjakohast teavet	22	3,27	3	0,63
Määruse seletuskiri toetab järelevalve läbiviimist	22	3,59	4	0,59
Haridus- ja Teadusministeeriumi välishindamisosakonnast saadav teave on piisav järelevalve teostamiseks	22	3,50	4	0,60
Haridus- ja Teadusministeeriumi teistest osakondadest saadav teave on piisav järelevalve teostamiseks	19	2,84	3	0,83
Maavalitsuse haridusosakonna poolne juhendamine on piisav järelevalve teostamiseks	20	3,15	4	0,99

Märkused: 4 – nõus; 3 – pigem nõus; 2 – pigem ei ole nõus; 1 – ei ole nõus

Üldharidus

Üldhariduskoolides järelevalvet teostanud vastajate antud hinnangud on toodud tabelis 10. Keskmiste analüüsist selgub, et Haridus- ja Teadusministeeriumi välishindamisosakonnast saadav teave on järelevalve teostamiseks piisav. Kõikide teiste väidetega ollakse pigem nõus. Sagedamini antud vastuste analüüs näitab, et kõige enam esinev hinnang „nõus“ on antud ka väidetele, mis puudutavad mõtet, et määruse seletuskiri toetab järelevalve läbiviimist ja juhendamine maavalitsuse haridusosakonna poolt on piisav. Kõige madalamalt hinnatakse Haridus- ja Teadusministeeriumi teistest osakondadest saadava teabe piisavust, kuid ka selle väite puhul on kokkuvõttes tegemist positiivse hinnanguga, sest vaid neli vastajat peab saadavat teavet ebapiisavaks. Ka üldhariduskoolides järelevalvet teostanud vastajate seas on esitatud väidetega mittenõustujaid (vastajaid, kes andsid vastuseks „pigem ei ole nõus“ või „ei ole nõus“) kõigi toodud väidete korral 1-4. Seega, ka üldhariduse tasemel on valdav enamus hinnangutest järelevalvega seonduvaid dokumente, saadavat teavet ja nõuandeid soosivad.

Tabel 10. Hinnangud üldhariduskoolides läbiviidava järelevalve kohta

Väited	N	Keskmine	Mood	Standardhälve
Temaatilise järelevalve prioriteedid on hariduspoliitiliselt olnud olulised	20	3,35	3	0,67
Prioriteetidest lähtuv määrus on välja töötatud arusaadavalt	20	3,20	3	0,70
Järelevalve määruse alusel on võimalik koguda prioriteetse valdkonna kohta asjakohast teavet	20	3,15	3	0,67
Määruse seletuskiri toetab järelevalve läbiviimist	20	3,45	4	0,60
Haridus- ja Teadusministeeriumi välishindamisosakonnast saadav teave on piisav järelevalve teostamiseks	20	3,50	4	0,61
Haridus- ja Teadusministeeriumi teistest osakondadest saadav teave on piisav järelevalve teostamiseks	17	2,82	3	0,88
Maavalitsuse haridusosakonna poolne juhendamine on piisav järelevalve teostamiseks	17	3,35	4	0,70

Märkused: 4 – nõus; 3 – pigem nõus; 2 – pigem ei ole nõus; 1 – ei ole nõus

Kutseharidus

Kutseõppeasutustes järelevalvet teostanud vastajate hinnangud on toodud tabelis 11. Tabelis esitatud tulemused on teistest õppeasutuste liikidest pisut madalamad. Keskmiselt on vastajad väidetega pigem nõus. Samas annab sagedasemate vastuste analüüs kõrgema hinnangu kahele väitele – „Määruse seletuskiri toetab järelevalve läbiviimist“ ning „Haridus- ja Teadusministeeriumi välishindamisosakonnast saadav teave on piisav järelevalve teostamiseks“. Nende väidete puhul on kõige sagedamini esinevaks hinnanguks „nõus“. Kõige vähem on ka kutseõppeasutustes järelevalvet teostanud vastajad nõus sellega, et Haridus- ja Teadusministeeriumi teistest osakondadest saadav teave on järelevalve teostamiseks piisav, kuid ka siin kujunevad nii keskmised kui ka sagedasemad hinnangud kokkuvõttes siiski positiivseks. Mittenõustuvaid hinnanguid antakse esitatud väidetele paari- kolme vastaja poolt ja need on peamiselt antud hinnanguna „pigem ei ole nõus“.

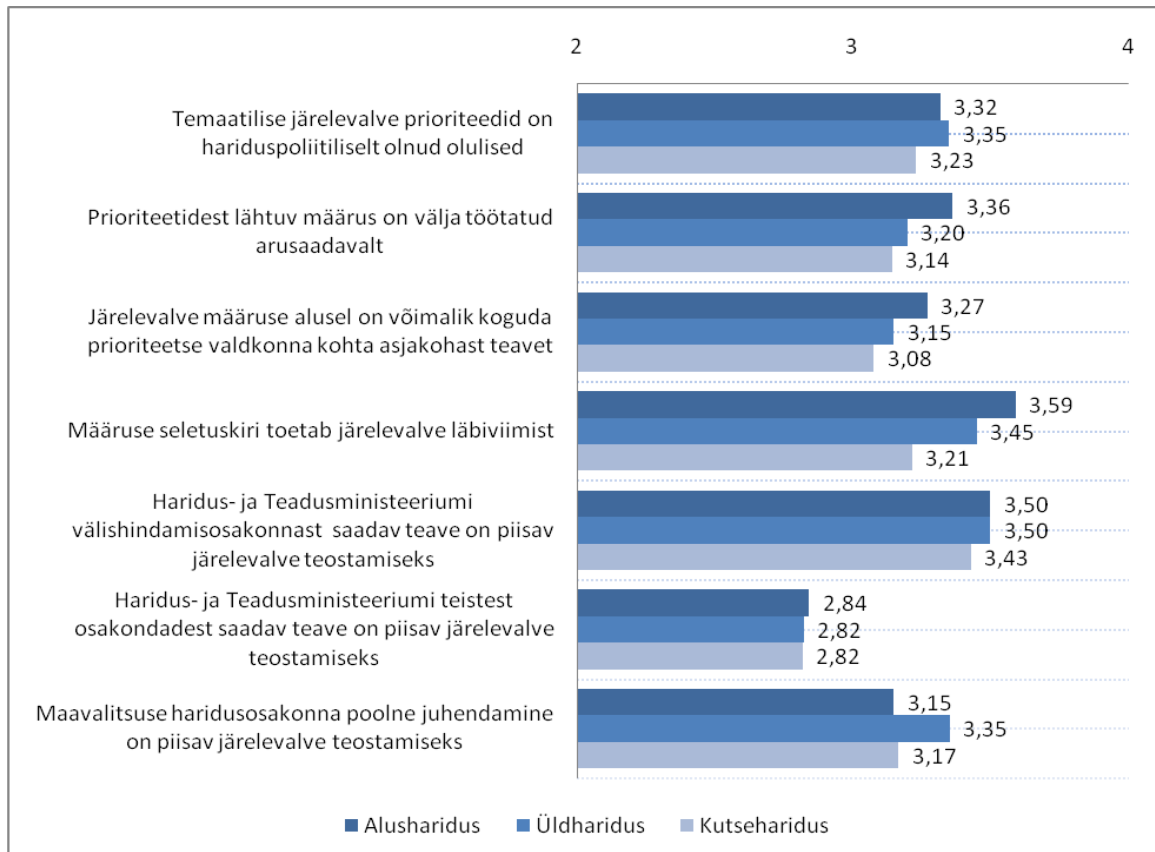
Tabel 11. Hinnangud kutseõppeasutustes läbiviidava järelevalve kohta

Väited	N	Keskmine	Mood	Standardhälve
Temaatilise järelevalve prioriteedid on hariduspoliitiliselt olnud olulised	13	3,23	3	0,73
Prioriteetidest lähtuv määrus on välja töötatud arusaadavalt	14	3,14	3	0,77
Järelevalve määruse alusel on võimalik koguda prioriteetse valdkonna kohta asjakohast teavet	13	3,08	3	0,76
Määruse seletuskiri toetab järelevalve läbiviimist	14	3,21	4	0,80
Haridus- ja Teadusministeeriumi välishindamisosakonnast saadav teave on piisav järelevalve teostamiseks	14	3,43	4	0,65
Haridus- ja Teadusministeeriumi teistest osakondadest saadav teave on piisav järelevalve teostamiseks	11	2,82	3	0,87
Maavalitsuse haridusosakonna poolne juhendamine on piisav järelevalve teostamiseks	12	3,17	3	0,72

Märkused: 4 – nõus; 3 – pigem nõus; 2 – pigem ei ole nõus; 1 – ei ole nõus

Hinnangute võrdlus

Joonisel 9 on esitatud õppeasutuste liikide kaupa antud hinnangute võrdlus. Nähtub, et kutsehariduses järelevalvet teostanud vastajate poolt antud hinnangud on mõnevõrra madalamad praktiliselt kõigi esitatud väidete osas.

Märkused: 4 – nõus; 3 – pigem nõus; 2 – pigem ei ole nõus; 1 – ei ole nõus

Joonis 9. Hinnangud temaatilisele järelevalvele erinevates õppeasutustes

Kui eelnev käsitles hinnanguid õppeasutuste liikidele eraldi, siis järgnevalt on vaatluse all üldhinnangud järelevalve protsessile ja meetoditele sõltumata õppeasutuse liigist, kus järelevalvet on teostatud.

6. Teavitavate tegevuste olulisus riikliku temaatilise järelevalve läbiviimisel

Uuringu käigus selgitati välja, kuivõrd olulisteks peavad järelevalve teostajad valitud teavitavaid tegevusi (vt tabel 12). Keskmiste hinnangute analüüs näitab, et kõige olulisemaks peetakse õppeasutuse kohapealse külastuse kokkuleppimist enne selle toimumist. Keskmise hinnangu ja ka sagedamini esineva hinnangu järgi on see teavitav tegevus vastajate arvates oluline. Kõige vähemolulisemaks peeti ja samas kõige enam varieerusid vastused õppeasutuste nimekirja avalikustamise kohta (vt tabel 12 standardhälvet). Keskmise hinnangu sellele väitele viitab, et nimekirja avalikustamine enne õppeaasta algust on pigem oluline, kuid sagedamini esinevaks hinnanguks on „pigem ei ole oluline“. Samas ligikaudu pooled vastajatest (12 inimest) pidasid nimekirja avalikustamist

siiski oluliseks või pigem oluliseks. Keskmiste hinnangute alusel on pigem olulised ka järelevalve läbiviimise täpsete kuupäevade avalikustamine 15. septembriks ja kontrollimisele kuuluvate dokumentide nimekirja saatmine õppeasutusele. Samas on neile väidetele sagedamini antud hinnangute väärtuseks „oluline“.

Tabel 12. Järelevalve läbiviimisest teavitavatele tegevuste olulisus

Väited	N	Keskmine	Mood	Standardhälve
Temaatilise järelevalve valimis olevate õppeasutuste nimekirja avalikustamine enne õppeaasta algust	23	2,74	2	1,10
Õppeasutustele järelevalve läbiviimise täpsete kuupäevade avalikustamine 15. septembriks	23	3,17	4	0,94
Õppeasutuse külastamise (kohapealse järelevalve) täpse aja kokkuleppimine enne selle toimumist	23	3,74	4	0,69
Kontrollimisele kuuluvate dokumentide nimekirja saatmine õppeasutusele enne õppeasutuse külastust (kohapealset kontrolli)	23	3,39	4	0,84

Märkused: 4 – oluline; 3 – pigem oluline; 2 – pigem ei ole oluline; 1 – ei ole oluline

Hindamiseks välja pakutud teavitavatele tegevustele lisaks oli vastajatel võimalik ka olulisi tegevusi lisada. Järgnevalt on esitatud vastused:

- Juhtida asutuse tähelepanu määrusele ja tutvustada määrusest tulenevaid aspekte kõikidele haridusjuhtidele.
- Õppeasutusele lahtirääkimine, mis on inspekteerimise eesmärkideks.
- Teabepäevad direktoritele ja õppealajuhatajatele.
- Enne järelevalve algust õppeasutuse veebilehel oleva dokumentatsiooniga tutvumine.
- Eelnev põhjalik ettevalmistus, tuginedes EHISe andmetele.
- Suure asutuse puhul võiks olla eelkülastus dokumentide jm asjaolude selgitamiseks.
- Oluliseks pean mitte ainult järelevalve teostamist õppeasutuses, vaid ka vajadusel nõustamist.
- Vajadusel eelnevad personaalsed konsultatsioonid.
- Eelnev järjepidev koostöö haridusasutuste direktorite ja õppealajuhatajatega.
- Aus suhtumine nii järelevalve läbiviijate kui ka asutuse juhtide poolt, koostöö.

7. Õppeasutustes järelevalve teostamisel kasutatavad meetodid

Uuringus osalenutel paluti hinnata, kuidas nad kasutasid järelevalve teostamisel erinevaid meetodeid. Tulemused on esitatud tabelis 13. Vastuste analüüsist selgus, et eranditult kõik vastanud on kontrollinud õppeasutuse dokumentatsiooni vastavust õigusaktidele. Samuti kasutas enamus vastajatest õppeasutuse dokumentatsiooni analüüsimist, statistiliste andmete kontrollimist ja analüüsi, EHISe andmete kontrollimist ja analüüsi, vestlemist töötajatega ning tutvumist õpi- ja kasvukeskkonnaga. Meetodina kasutati pigem õpitulemuste analüüsimist ja vestlemist õppeasutuse pidajaga. Vastanute hinnangute kohaselt nad pigem ei kasuta järelevalve meetodina vestlemist hoolekogu (nõukogu) liikmetega, õpilaste ja lastevanematega, kusjuures viimase puhul oli kõige sagedamini antud

vastuseks „ei kasutanud“. Järelevalve teostamisel pigem ei kasutata õppetundide ja tegevuste vaatlust. Ka sellele väitele anti kõige sagedasemalt hinnang „ei kasutanud“.

Tabel 13. Järelevalve teostamisel kasutatud meetodid

Väited	N	Keskmine	Mood	Standardhälve
Õppeasutuse dokumentatsiooni õigusaktidele vastavuse kontrollimine	23	4,00	4	0,00
Õppeasutuse dokumentatsiooni analüüsimine	23	3,91	4	0,29
Statistiliste andmete kontrollimine	23	3,83	4	0,49
Statistiliste andmete analüüsimine	22	3,77	4	0,43
Õpitulemuste analüüsimine	22	3,00	3	1,02
EHISE andmete kontrollimine	23	3,96	4	0,21
EHISE andmete analüüsimine	23	3,70	4	0,76
Vestlemine töötajatega	23	3,83	4	0,39
Vestlemine hoolekogu (nõukogu) liikmetega	22	2,36	2	0,79
Vestlemine lastevanematega	22	1,95	1	0,90
Vestlemine õpilastega	21	2,00	2	0,95
Vestlemine õppeasutuse pidajaga	23	3,04	3	1,02
Tutvumine õpi- ja kasvukeskkonnaga	23	3,74	4	0,54
Õppetundide ja tegevuste vaatlus	23	2,26	1	1,10

Märkused: 4 – kasutasin; 3 – pigem kasutasin; 2 – pigem ei kasutanud; 1 – ei kasutanud

Järelevalve teostajatel oli võimalus täiendada eeltoodud meetodite nimistut. Küsimusele, milliseid järelevalve meetodeid veel kasutati, anti järgmised vastused:

- 4 a tagasi kasutasin paaril korral õpilaste küsitlust.
- Kodulehega tutvumine.
- Haridusosakonnas olemasolevate andmete analüüsimine (tasemetööd, eksamid, olümpiaadid, ainealane jms).
- Järelevalve õiendi sisu tutvustamine õppeasutuse personalile ja küsimustele vastamine.
- Vestlemine õppeasutuse juhtkonnaga.

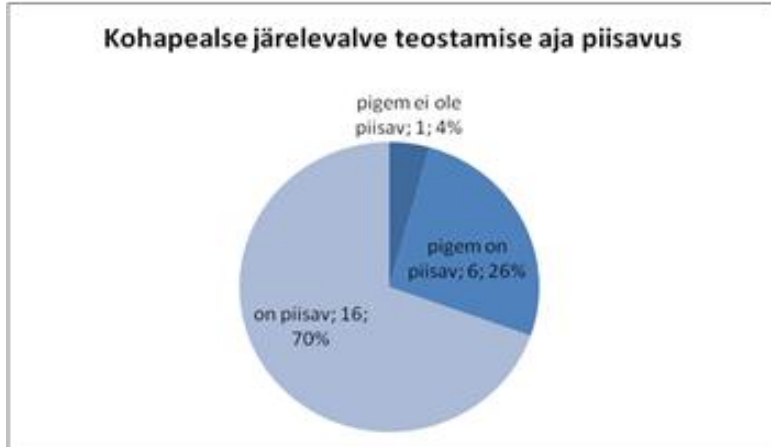
8. Järelevalve teostamiseks ja tulemuste vormistamiseks kuluv aeg

Uuringus küsiti, kui võrd piisavaks peetakse aega, mis on ette nähtud järelevalve teostamiseks õppeasutuses kohapeal ning tulemuste vormistamiseks. Vastajate hinnangute kohaselt on aega pigem piisavalt. Samas on sagedamini esinev hinnang neile väidetele „piisav“ (vt tabel 14 ning joonised 10 ja 11). Hinnangute osakaaludest selgub, et vaid üks vastajatest annab hinnangu, et aega pigem ei ole piisavalt, ülejäänud tunduvad olevat ettenähtud ajaga rahul. Hinnangute jagunemine „piisava“ ja „pigem piisava“ vahel on erinev. Kui kohapealse kontrolli aega peab piisavaks 16 vastajat 23-st (70%), siis järelevalve tulemuste vormistamiseks vajalikku aega peab piisavaks veidi üle poole vastajatest (12 vastajat 22-st ehk 55%).

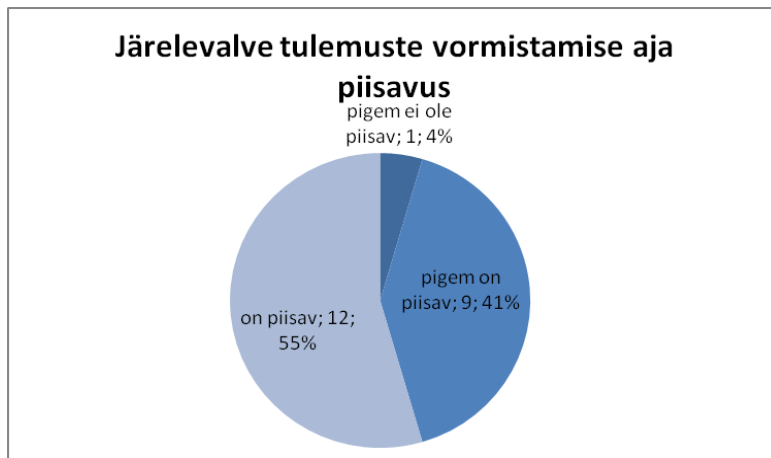
Tabel 14. Hinnangud järelevalve teostamiseks ja tulemuste vormistamiseks kuluvale ajale

Küsimused	N	Keskmine	Mood	Standardhälve
Kuivõrd piisav on järelevalve teostamise aeg õppeasutuses kohapeal?	23	3,65	4	0,57
Kuivõrd piisav on järelevalve tulemuste vormistamise aeg?	22	3,50	4	0,60

Märkused: 4 – on piisav; 3 – pigem on piisav; 2 – pigem ei ole piisav; 1 – ei ole piisav

Joonis 10. Kohapealse järelevalve teostamise aja piisavus

Joonis 11. Tulemuste vormistamise aja piisavus

Järelevalve teostajatelt sooviti saada ka ettepanekuid järelevalve korralduse efektiivsemaks muutmiseks. Oma mõtteid jagas 14 uuringus osalejat. Järgnevalt on ära toodud tehtud ettepanekud:

- Vahetada kolleegidega kogemusi paar korda aastas, et õppida üksteise kordaminekutest ning vigadest.
- Saada HTMist kohest tagasisidet järelevalve õiendi kohta.
- Järelevalve peaks olema sisulisem, et saaks tulemuste põhjal teha olulisemaid hariduspoliitilisi otsuseid.
- Siiski rõhutada omavalitsustele, et neil ei ole õigust tutvuda õppeasutuse õiendi tööversiooniga. On olnud juhuseid, kus pidaja on nõudnud tööversiooniga tutvumist.
- Järelevalve teemad peavad olema aktuaalsed.

- Õppeasutuste arvu määramisel peaks arvestama inimressursi olemasoluga maavalitsuses.
- Kohalolekuks võiks lubada 2 nädalat, kuna alles jäänud maavalitsuse töötajatel on ka muid ülesandeid, koolitusi.
- Dokumendikesksuselt koolielu keskseks.
- Võimaluse loomine ekspertide kaasamiseks, eriti üksikküsimuste lahendamisel, mis sageli ei olegi üksikküsimused, vaid pigem kompleksne järelevalve (nt koolitusloa taotlemine).
- Keskenduda tuleks eelkõige õppeasutuse sisulisele tööle. Statistiliste näitajate fikseerimine ei anna ülevaadet õppeasutuse tegevuse kasulikkusest.
- Järelevalve korraldamine käesoleval ajal ei vaja muutmist.
- Efektivsem oleks, kui järelevalve tulemusi saaks võrrelda teaduslike uuringute tulemustega.
- Vastava spetsialiteediga (alushariduse, üldhariduse jne) inspektori rakendamine asutuses järelevalve läbiviimisel.
- Formaalsele küsimustele vähem aega panustada, näiteks koolitustundide kokkulugemine ja EHISega võrdlemine.
- Enam aega vestlusteks/intervjuudeks erinevate huvipooltega, tundide ja õppetegevuste vaatlus.
- Võimaldada valimi tegemist maavalitsuse ja kohalike omavalitsuste liidu ühise kokkuleppe tulemusena.
- Maavalitsuste haridusosakonnas suurendada järelevalve läbiviijate arvu.
- Koostada liitasutustele ühine õiendi vorm.
- Kõik koolijuhid peaksid huvituma tulemustest. Tähtajatu tööleping tingib juhile suhteliselt muretu äraelamise, ta ei taha vaadata peeglist, mille inspektor talle pakub, sest temaga ei juhtu midagi.

9. Osalemine täienduskoolitustel ja nende finantseerimine

Kõik (n=23) vastanud kinnitasid, et nad on viimase viie aasta jooksul osalenud täienduskoolitustel 160 tundi.

Ka küsimusele, kelle poolt korraldatud koolitustel/teabepäevadel on osaletud, andsid vastuse kõik küsitluses osalenud järelevalve teostajad (23 vastajat). Kõige enam on osaletud Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt korraldatud koolitusüritustel, millele järgnesid täienduskoolitusasutused ja maavalitsus (vt tabel 15). Päris paljud vastajatest on osalenud erinevate asutuste korraldatud koolitustel/teabepäevadel. Kombinatsioonide (vt tabel 16) analüüsist nähtub, et kõige rohkem vastajaid on osalenud Haridus- ja Teadusministeeriumi, maavalitsuse ja täienduskoolitusasutuste koolitustel/teabepäevadel.

Tabel 15. Osalemine erinevate asutuste poolt korraldatud koolitustel/teabepäevadel

Asutused	Vastuste arv
Haridus- ja Teadusministeerium	23
Maavalitsus	15
Täienduskoolitusasutus	18
Mõni muu	3
Kokku	59

Tabel 16. Vastanute osalemine erinevate asutuste poolt korraldatud koolitustel/teabepäevadel

Asutuste erinevad kombinatsioonid	Vastuste arv
Haridus- ja Teadusministeerium + Maavalitsus + Täienduskoolitusasutus	9
Haridus- ja Teadusministeerium + Maavalitsus + Täienduskoolitusasutus + Mõni muu	3
Haridus- ja Teadusministeerium + Täienduskoolitusasutus	6
Haridus- ja Teadusministeerium + Maavalitsus	3
Haridus- ja Teadusministeerium	2
Kokku	23

Vastanutel paluti ka täpsustada, milliste asutuste koolitustel on osaletud, kui vastuseks anti „mõni muu“ korraldaja. Sellele küsimusele vastasid kõik 3 sellise vastuse andnud järelevalve teostajat, kes andsid järgnevad selgitused:

- Eesti Haridusfoorum, Eesti Koostöö Kogu, Integratsiooni ja Migratsiooni SA Meie Inimesed;
- Projektitegevuse raames toimunud teabepäevad ja õppekäigud. Projekti läbiviijaks Tartu Linnavalitsus koostöös Norraga;
- Koolituskeskus Vilko.

Uuringus küsiti ka, kes on finantseerinud vastajate osalemist koolitustel/teabepäevadel. Kokku vastas sellele küsimusele 21 inimest. Kõige enam vastati (vt tabelid 17 ja 18), et osalemist on finantseerinud maavalitsus. Peaaegu samaväärselt on järelevalve teostajate koolitusüritustesse panustanud ka Haridus- ja Teadusministeerium, kelle poolt finantseeritud koolitustel/teabepäevadel on osalenud 18 vastajat 22-st. Erinevate vastuste kombinatsioonide puhul finantseerijate kohta toodi kõige enam välja maavalitsust ning Haridus- ja Teadusministeeriumi (6 vastajat).

Tabel 17. Vastajate osalemist koolitustel/teabepäevadel finantseerinud asutused

Finantseerija	Vastuste arv
Siseministeerium	7
Maavalitsus	20
Haridus- ja Teadusministeerium	18
ESF	13
Mõni muu finantseerija	2
Kokku	60

Tabel 18. Vastanute osalemist koolitustel/teabepäevadel finantseerinud asutuste erinevad kombinatsioonid.

Finantseerijate erinevad kombinatsioonid	Vastuste arv
Maavalitsus + Haridus- ja Teadusministeerium	6
Siseministeerium + Maavalitsus + Haridus- ja Teadusministeerium + ESF	4
Maavalitsus + Haridus- ja Teadusministeerium + ESF	3
Haridus- ja Teadusministeerium + ESF	3
Maavalitsus	2
Siseministeerium + Maavalitsus + ESF	1
Maavalitsus + ESF	1
Maavalitsus + Mõni muu finantseerija	1
Siseministeerium + Maavalitsus + Haridus- ja Teadusministeerium + ESF + Mõni muu finantseerija	1
Kokku	22

Neilt, kes valisid finantseerinud asutuste puhul vastuse „mõni muu finantseerija“, paluti ka täpsustust. Vastustest selgus, et finantseerijateks on olnud veel SA Innove ja Norra Kuningriik.

10. Järelevalve teostamise kompetents ja kogemus

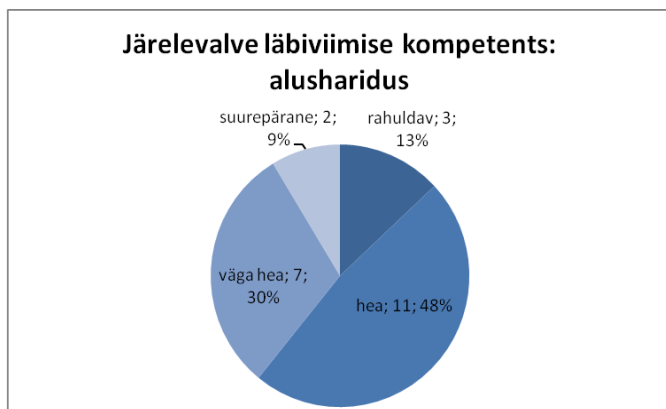
Vastajate hinnangud oma kompetentside kohta selgitati välja sõltuvalt õppeasutuse liigist, kus järelevalvet on teostatud (vt tabel 19). Mõneti kõrgem keskmine hinnang oma kompetentsile anti üldhariduskoolides teostatavale järelevalvele, kus keskmiseks ja ka sagedasemaks hinnanguks kujunes „väga hea“. Mõnevõrra madalamalt hinnati oma kompetentsi kutseõppeasutuste puhul, kus keskmiseks hinnanguks kujunes pigem „rahuldav“, samas oli sagedamini esinevaks hinnanguks siiski „hea“.

Tabel 19. Järelevalve teostamise kompetents õppeasutuse liigiti

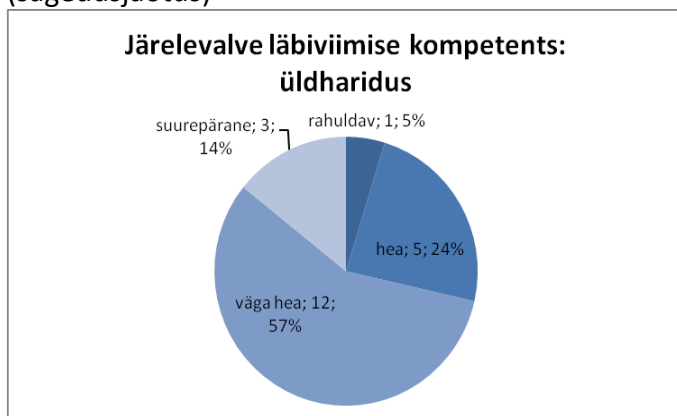
Õppeasutused	N	Keskmine	Mood	Standardhälve
Alusharidus	23	4,35	4	0,83
Üldharidus	21	4,81	5	0,75
Kutseharidus	17	3,41	4	0,71

Märkused: 6 – suurepärane; 5 – väga hea; 4 – hea; 3 – rahuldav; 2 – nõrk; 1 – puudulik

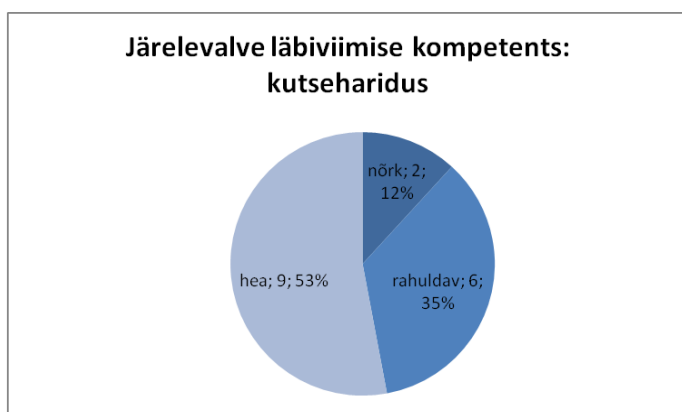
Järgnevalt on esitatud järelevalve läbiviimise kompetentsidele antud hinnangute sagedusjaotused vastavalt õppeasutuse liigile (vt joonised 12-14). Oma kompetentsidele anti hinnang „nõrk“ või „rahuldav“ 12 korral, sh kutsehariduses hindas oma kompetentsi nõrgaks 2 ja rahuldavaks 6 vastajat, üldhariduskoolides ja alusharidust andvate õppeasutuste puhul anti hinnangut „rahuldav“ vastavalt 1 ja 3 vastaja poolt. Tähelepanuväärne on, et kutsehariduse vallas ei pea ükski vastajatest oma kompetentsi „suurepäraseks“ ega „väga heaks“, samas kui näiteks üldhariduse vallas järelevalve teostamisel peab üle poole vastajatest (12 inimest ehk 57%) oma kompetentsi „väga heaks“.

Joonis 12. Koolieelsetes lasteasutustes järelevalve läbiviimisele antud enesehinnangud (sagedusjaotus)

Joonis 13. Üldhariduskoolides järelevalve läbiviimisele antud enesehinnangud (sagedusjaotus)

Joonis 14. Kutseõppeasutustes järelevalve läbiviimisele antud enesehinnangud (sagedusjaotus)

Lisaks üldisele kompetentsi hinnangule õppeasutuste liikide lõikes uuriti ka oskuste tasemetele antavaid hinnanguid. Küsimusele, missuguseks hindavad vastajad oma erinevate oskuste taset, on keskmised hinnangud antud „hea“ ja „väga head“. Tabelist 20 on näha, et kõige paremaks hinnati suhtlemisoskust (nii keskmine kui ka sagedamini esinev hinnang on „väga hea“). „Väga hea“ keskmise hinnangu andsid järelevalve teostajad ka enda analüüsioskusele. Ka selle karakteristiku puhul on sagedasemaks hinnanguks väga hea. Kusjuures analüüsioskusele antud hinnangute puhul oli ka vastuste variatiivsus madal (esinesid vaid kaks hinnangut – „väga hea“ ja „hea“). Keskmine hinnang õigusaktide

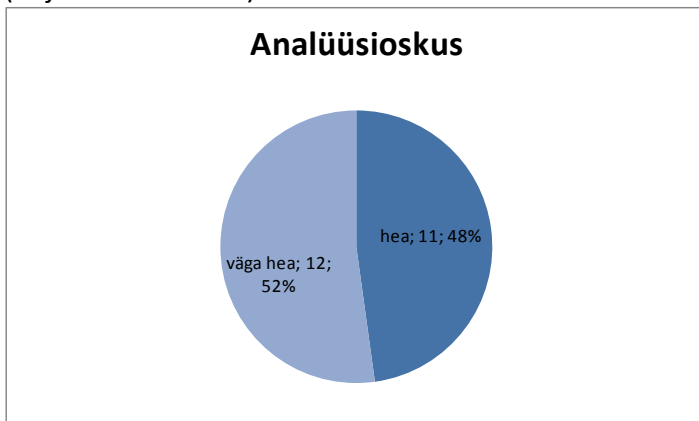
tundmisele ja ka sagedasemalt antud hinnang näitab, et vastajate arvates on nimetatud oskus neil hea.

Tabel 20. Vastanute hinnangud enda oskustele

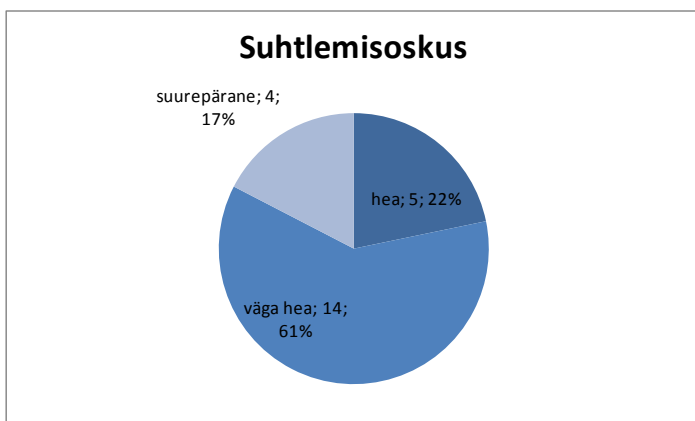
Oskused	N	Keskmine	Mood	Standardhälve
Analüüsi oskus	23	4,52	5	0,51
Suhtlemis oskus	23	4,96	5	0,64
Õigusaktide tundmine	23	4,39	4	0,58

Märkused: 6 – suurepärane; 5 – väga hea; 4 – hea; 3 – rahuldav; 2 – nõrk; 1 – puudulik

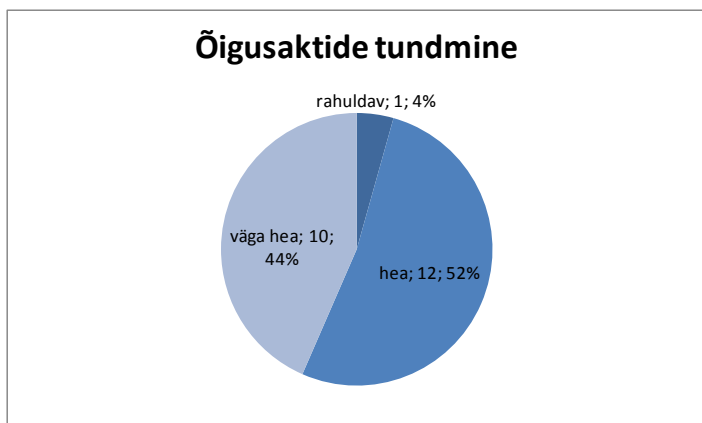
Järgnevalt on kirjeldatud, kuidas jagunesid vastajate enesehinnangud erinevatele oskustele (vt jooniseid 15-17).

Joonis 15. Vastanute enesehinnang analüüsi oskusele (sagedusjaotus)

Joonis 16. Vastanute enesehinnangud suhtlemis oskusele (sagedusjaotus)

Joonis 17. Vastanute enesehinnangud õigusaktide tundmisele (sagedusjaotus)

Lisaks kompetentside ja oskuste taseme hinnangutele küsiti vastajatelt ka täienduskoolituse vajaduse kohta. Taheti teada, millistes valdkondades täienduskoolitust vajatakse. Kõige enam tunti puudust õigusalasest täienduskoolitusest. Erinevates variatsioonides tõi selle välja 8 vastajat. Järgnevalt ülevaade vastajate poolt välja pakutud teemadest ja valdkondadest:

- analüüsioskuse arendamine (3 vastajat);
- õigusaktide alal, sh muudatuste tutvustamine (2 vastajat);
- juriidiline koolitus õigusaktide tõlgendamise teemal (2 vastajat);
- tööseadusandlus (2 vastajat);
- järelevalve süsteemid ja korralduse hea praktika mujal maailmas (2 vastajat);
- seadusandlus;
- Euroopa Liidu hariduspoliitika alal;
- hariduskorralduse alal;
- haridusasutuse põhimääruse/põhikirja alusel asutuse dokumentide moodustamine;
- hariduslike erivajadustega laste teema: õigusaktides sätestatu ja reaalsus (vahendite puudumine);
- alushariduse korraldus mõnes muus selles valdkonnas edukas riigis;
- personaalne tagasiside järelevalve õienditele;
- eripedagoogika;
- haridusasutuse tegevuse ja selle finantseerimise seoste võrdlemine ning analüüsimine;
- finantsressursside kasutamine;
- rahastamine ja eelarve;
- psühholoogia;
- eneseabi ja motivatsioon;
- inglise keel;
- õigekeel.

Lõpetuseks küsiti ka, kui pikk on vastaja staaž järelevalve teostajana. Kõige enam vastanuid (16 vastajat 23st) märkis, et neil on staaži üle 10 aasta ja vaid kahel vastajal oli staaž alla 5 aasta (vt joonis 18).

Joonis 18. Vastanute staaž järelevalve teostajana

Kokkuvõte

Järgnevalt kokkuvõtte uuringu tulemustest.

- Kompleksset ja temaatilist järelevalvet peetakse mõnevõrra olulisemateks võrreldes järelevalvega üksikküsimustes, kuid ka viimast peetakse pigem oluliseks.
- Oluliseks peetakse ka teenistuslikku järelevalvet õppeasutuse pidaja poolt.
- Peamisteks põhjusteks, miks maavalitsus ei ole teinud ettepanekut järelevalve läbiviimiseks üksikküsimustes, on inim- ja ajaressursi puudus ning vajaduse puudumine.
- Muude põhjuste all, miks pole tehtud ettepanekut järelevalve teostamiseks üksikküsimustes, toodi välja näiteks see, et maavalitsustes puudub ülevaade koolides toimuvast, et püütakse leida teisi võimalusi, kuna järelevalve viib asutuse tavalisest töörütmist välja, aga ka see, et tegevuste kooskõlastamine ministeeriumiga võib võtta sedavõrd aega, et järelevalve teostamise aktuaalsus kaob.
- Igal õppeaastal teostatava temaatilise järelevalve hulka peetakse pigem piisavaks.
- Vastanud pigem ei ole valmis teostama temaatilist järelevalvet rohkemates õppeasutustes.
- Põhjusteks, miks ei olda valmis teostama temaatilist järelevalvet rohkemates õppeasutustes, on inim- ja ajaressursi puudus, aga ka suur töökoormus.
- Üle poolte vastanutest arvab, et järelevalvet on otstarbekas teostada iga 5-6 aasta järel.
- Järelevalve teostamiseks pigem ei ole piisavat inim-, aja- ja finantsressurssi.
- Vastanute arvates on lisaks eelnimetatutele veel vajaka mitmetest erinevatest võimalustest, nt soovitakse rohkem osaleda koolitustel, probleemiks on osakondades transpordi puudumine.
- Kõige enam vastanutest on viinud läbi järelevalvet koolieelsetes lasteasutustes, millele järgnesid üldhariduskoolid ja kutseõppeasutused.
- Üldiselt ollakse nõus, et koolieelsetes lasteasutustes läbiviidava järelevalve puhul määruse seletuskiri toetab järelevalve läbiviimist ja HTMi välishindamisosakonnast saadav teave on piisav. Pisut madalamad hinnangud saavad kõik ülejäänud väited. Pigem ollakse nõus sellega, et järelevalve prioriteedid on hariduspoliitiliselt olnud olulised, et määrus on välja töötatud arusaadavalt ning et selle alusel on võimalik koguda prioriteetsete valdkondade kohta asjakohast teavet. Pigem ollakse nõus sellega, et MV haridusosakonna poolne juhendamine on piisav. Kõige madalam keskmine hinnang antakse HTMi teistest osakondadest saadava teabe piisavusele, kuid ka seda peetakse pigem piisavaks.
- Üldhariduskoolides läbiviidava järelevalve puhul hindasid vastanud keskmiselt kõige kõrgemalt HTMi välishindamisosakonnast saadava teabe piisavust, ja väidet, et määruse seletuskiri toetab järelevalve läbiviimist, toetas kõige suurem osa vastajatest. Muude väidete puhul oldi hinnangutega veidi tagasihoidlikumad.

Vastajad olid pigem nõus sellega, et järelevalve prioriteedid on hariduspoliitiliselt olnud olulised, nendest lähtuv määrus on arusaadav, selle alusel on võimalik koguda prioriteetse valdkonna kohta asjakohast teavet ning et maavalitsuse haridusosakonna poolne juhendamine on piisav. Veidi vähem oldi nõus sellega, et HTMi teistest osakondadest saadav teave on piisav järelevalve teostamiseks.

- Hinnangud kutseõppeasutustes läbiviidavale järelevalvele olid teiste õppeasutuste liikidega võrreldes madalamad, kuid ka siin kujunesid keskmised hinnangud kõikidele väidetele pigem positiivseteks. Kõige kõrgem keskmine hinnang anti HTMi välishindamisosakonnast saadava teabe piisavusele, kõige sagedamini oldi nõus ka väitega, et määruse seletuskiri toetab järelevalve läbiviimist. Kõige madalama keskmise pälvis järelevalve teostajate poolt kutsehariduses HTMi teistest osakondadest saadava teabe piisavus, kuid ka siin, nagu ka kõigi ülejäänud väidete puhul, oldi esitatud väitega pigem nõus. Pigem oldi nõus sellega, et järelevalve prioriteedid on hariduspoliitiliselt olnud olulised, et nendest lähtuv määrus on arusaadav, et selle alusel on võimalik koguda prioriteetse valdkonna kohta asjakohast teavet ning et MV haridusosakonna poolne juhendamine on piisav.
- Järelevalve läbiviimise teavitavatest tegevustest peetakse olulisteks õppeasutuse külastamise täpse aja kokkuleppimist enne selle toimumist, pigem oluliseks peetakse temaatilise järelevalve valimis olevate õppeasutuste nimekirja avalikustamist 15. septembriks, kontrollimisele kuuluvate dokumentide nimekirja saatmist õppeasutusele enne õppeasutuse külastust ning mõnevõrra vähem oluliseks (kuid siiski pigem oluliseks) peetakse temaatilise järelevalve valimis olevate õppeasutuste nimekirja avalikustamist enne õppeaasta algust.
- Lisaks nimetatud teavitustegevustele peetakse oluliseks järelevalve eesmärkide lahtiseletamist, ettevalmistustööd dokumentatsiooniga, eelkülastust, õppeasutuste nõustamist ja konsultatsioone ning koostööd.
- Järelevalve teostamise meetoditest kasutatakse dokumentatsiooni vastavuse kontrollimist õigusaktidele, dokumentatsiooni analüüsi, statistiliste andmete kontrollimist ja analüüsi, EHISE andmete kontrolli ja analüüsi, vestlusi töötajatega ning tutvumist õpi- ja kasvukeskkonnaga. Pigem kasutatakse õpitulemuste analüüsimist ja vestlusi õppeasutuse pidajaga. Pigem ei kasutata vestlemist hoolekogu (nõukogu) liikmetega, vestlemist lastevanematega, õpilastega ning õppetundide ja tegevuste vaatlust.
- Esile toodi, et on kasutatud ka õpilaste küsitlust, kodulehega tutvumist, õiendi sisu tutvustamist ja vestlemist õppeasutuse juhtkonnaga.
- Piisavaks peetakse järelevalve teostamise aega õppeasutuses kohapeal ja pigem piisavaks peetakse järelevalve tulemuste vormistamiseks ettenähtud aega.
- Vastajad pakkusid mitmeid võimalusi, kuidas muuta järelevalvet efektiivsemaks, näiteks pikendada järelevalve kestust, rohkem keskenduda hinnangu andmisele haridusasutuse toimimisele, mitte dokumentatsioonile, kaasata eksperte jms.
- Kõige enam on osaletud Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt korraldatud koolitustel/teabepäevadel, millele järgnesid täienduskoolitusasutused ja maavalitsus. Muudest korraldajatest on välja toodud Eesti Haridusfoorum, Eesti Koostöö Kogu, Integratsiooni ja Migratsiooni SA Meie Inimesed, omavalitsus.

- Kõige enam vastati, et osalemist koolitustel ja teabepäevadel on finantseerinud maavalitsus, millele järgnesid Haridus- ja Teadusministeerium ning ESF.
- Vastanud hindasid oma järelevalve teostamise kompetentsi koolieelsetes lasteasutustes heaks, üldhariduskoolides pigem väga heaks ja kutseõppeasutustes rahuldavaks.
- Vastajad hindasid oma analüüsioskust ja õigusaktide tundmist heaks ning suhtlemisioskust väga heaks.
- Täienduskoolitusi soovitakse peamiselt seadusandluse ja õigusaktide alal ning hariduskorralduse ja dokumentatsiooni alal. Veel ollakse huvitatud teiste riikide praktikatest järelevalve korralduses, finantsressursside kasutamise ja analüüsioskuse arendamist.
- Enamus vastanutest omab staaži järelevalve teostajana üle 10 aasta.

Lisa 1. Uuringu kaaskiri

Lugupeetud järelvalve teostaja

Palume Teil leida aega ja osaleda uuringus **temaatilise riikliku järelvalve** läbiviimise kohta. Tegemist on Haridus- ja Teadusministeeriumi tellimusel OÜ Sinekuur poolt läbiviidava uuringuga.

Temaatilise järelvalve uuring asub aadressil <http://www.justask.ee/a/2425>

Küsimustikus on 31 küsimust ja sellele vastamine võib võtta kuni pool tundi. Ootame Teie vastuseid hiljemalt 4. maiks k.a. Probleemide korral või küsimuste tekkimisel võtke palun ühendust telefonil 5025441 (Pille Mõtsmees) või e-maili teel sinekuur@hot.ee

Järgnevalt natuke taustainformatsiooni.

2006. aastal muudeti riikliku järelvalve korraldust ning kompleksne järelvalve asendati temaatilise riikliku järelvalvega. Seadusest tulenevalt on temaatilise järelvalve eesmärgiks kontrollida õppeasutustes õppe- ja kasvatustegevust reguleerivate õigusaktide täitmist ja rakendumist. Temaatilist järelvalvet viiakse õppeaastas läbi ca 130 õppeasutuses.

Käesoleva uuringu eesmärgiks on selgitada välja

- 1) järelvalve teostajate hinnangud järelvalve erinevatele aspektidele;
- 2) järelvalve läbiviimisel kasutatud meetodid;
- 3) järelvalve läbiviimise positiivsed ja negatiivsed asjaolud.

Palume Teie abi riikliku järelvalve arendamiseks ja korraldamiseks ning ootame Teie tagasisidet. Küsimustikule vastamine on anonüümne ja vastuseid analüüsitakse üksnes üldistatud kujul.

Ette tänades
Pille Mõtsmees
OÜ Sinekuur
5025441
sinekuur@hot.ee

Lisa 2. Uuringu ankeet

1. Kuivõrd oluliseks peate järgnevaid järelevalve liike?

4 – Oluline, 3 – Pigem oluline, 2 – Pigem ei ole oluline, 1 – Ei ole oluline

Kompleksne järelevalve

Temaatiline riiklik järelevalve

Järelevalve üksikküsimustes

2. Milliseid järelevalve teostamise võimalusi veel oluliseks peate? Palun kirjutage (max 100 tähemärki)

3. Mis on peamiseks põhjuseks, et maavalitsus ei ole teinud viimastel aastatel ettepanekut üksikküsimustes järelevalve läbiviimiseks?

Ei ole olnud vajadust

Ajaressurss puudub

Inimressurss puudub

Finantsressurss puudub

Muu põhjus

4. Kui valisite eelmisele küsimusele vastates ka variandi "muu põhjus", siis palun täpsustage, milles see seisneb. Palun kirjutage (max 200 tähemärki)

5. Kuidas hindate igal õppeaastal Eestis teostatava temaatilise riikliku järelevalve hulka? On see piisav?

4 – On piisav, 3 – Pigem on piisav, 2 – Pigem ei ole piisav, 1 – Ei ole piisav

6. Kui see ei ole teie arvates piisav, siis kuivõrd olete valmis teostama temaatilist riiklikku järelevalvet rohkemates õppeasutustes?

4 – Olen valmis, 3 – Pigem olen valmis, 2 – Pigem ei ole valmis, 1 – Ei ole valmis

7. Kui te ei ole valmis teostama temaatilist riiklikku järelevalvet rohkemates õppeasutustes, siis mis on selle põhjuseks? Palun kirjutage (max 200 tähemärki)

8. Mitme aasta tagant oleks teie arvates otstarbekas teostada järelevalvet õppeasutustes? Palun kirjutage (max 50 tähemärki)

9. Kuivõrd piisavad on teie osakonnas järgmised ressursid järelevalve teostamiseks?

4 – On piisav, 3 – Pigem on piisav, 2 – Pigem ei ole piisav, 1 – Ei ole piisav

Inimressurss

Ajaressurss

Finantsressurss

10. Millest veel on järelevalve teostamisel vajaka olnud? Palun kirjutage (max 200 tähemärki)

11. Millistes õppeasutustes olete temaatilist järelevalvet teostanud viimase nelja õppeaasta jooksul (2008/2009 kuni käesoleva õppeaasta I poolaastani k.a.)?

Alusharidus
Üldharidus
Kutseharidus

12. Kuivõrd olete nõus järgnevate alushariduse temaatilise järelevalve kohta käivate väidetega?

4 – Nõus, 3 – Pigem nõus, 2 – Pigem ei ole nõus, 1 – Ei ole nõus

Temaatilise järelevalve prioriteedid on hariduspoliitiliselt olnud olulised

Prioriteetidest lähtuv määrus on välja töötatud arusaadavalt

Järelevalve määruse alusel on võimalik koguda prioriteetse valdkonna kohta asjakohast teavet

Määruse seletuskiri toetab järelevalve läbiviimist

Haridus- ja Teadusministeeriumi välishindamisosakonnast saadav teave on piisav järelevalve teostamiseks

Haridus- ja Teadusministeeriumi teistest osakondadest saadav teave on piisav järelevalve teostamiseks

Maavalitsuse haridusosakonna poolne juhendamine on piisav järelevalve teostamiseks

13. Kuivõrd olete nõus järgnevate üldhariduse temaatilise järelevalve kohta käivate väidetega?

4 – Nõus, 3 – Pigem nõus, 2 – Pigem ei ole nõus, 1 – Ei ole nõus

Temaatilise järelevalve prioriteedid on hariduspoliitiliselt olnud olulised

Prioriteetidest lähtuv määrus on välja töötatud arusaadavalt

Järelevalve määruse alusel on võimalik koguda prioriteetse valdkonna kohta asjakohast teavet

Määruse seletuskiri toetab järelevalve läbiviimist

Haridus- ja Teadusministeeriumi välishindamisosakonnast saadav teave on piisav järelevalve teostamiseks

Haridus- ja Teadusministeeriumi teistest osakondadest saadav teave on piisav järelevalve teostamiseks

Maavalitsuse haridusosakonna poolne juhendamine on piisav järelevalve teostamiseks

14. Kuivõrd olete nõus järgnevate kutsehariduse temaatilise järelevalve kohta käivate väidetega?

4 – Nõus, 3 – Pigem nõus, 2 – Pigem ei ole nõus, 1 – Ei ole nõus

Temaatilise järelevalve prioriteedid on hariduspoliitiliselt olnud olulised

Prioriteetidest lähtuv määrus on välja töötatud arusaadavalt

Järelevalve määruse alusel on võimalik koguda prioriteetse valdkonna kohta asjakohast teavet

Määruse seletuskiri toetab järelevalve läbiviimist

Haridus- ja Teadusministeeriumi välishindamisosakonnast saadav teave on piisav järelevalve teostamiseks

Haridus- ja Teadusministeeriumi teistest osakondadest saadav teave on piisav järelevalve teostamiseks

Maavalitsuse haridusosakonna poolne juhendamine on piisav järelevalve teostamiseks

15. Kuivõrd oluliseks peate järgnevaid teavitavaid tegevusi õppeasutustes riikliku temaatilise järelevalve läbiviimise kohta?

4 – Nõus, 3 – Pigem nõus, 2 – Pigem ei ole nõus, 1 – Ei ole nõus

Temaatilise järelevalve valimis olevate õppeasutuste nimekirja avalikustamine enne õppeaasta algust

Õppeasutuste järelevalve läbiviimise täpsete kuupäevade avalikustamine 15. septembriks
Õppeasutuse külastamise (kohapealse järelevalve) täpse aja kokkuleppimine enne selle toimumist

Kontrollimisele kuuluvate dokumentide nimekirja saatmine õppeasutusele enne õppeasutuse külastust (kohapealset kontrolli)

16. Kas on veel mõni tegevus, mida peate oluliseks? Palun kirjutage (max 200 tähemärki)

17. Kuivõrd kasutasite järelevalve teostamisel õppeasutustes järgnevaid meetodeid?

4 – Kasutasin, 3 – Pigem kasutasin, 2 – Pigem ei kasutanud, 1 – Ei kasutanud

Õppeasutuse dokumentatsiooni õigusaktidele vastavuse kontrollimine

Õppeasutuse dokumentatsiooni analüüsimine

Statistiliste andmete kontrollimine

Statistiliste andmete analüüsimine

Õpitulemuste analüüsimine

EHISE andmete kontrollimine

EHISE andmete analüüsimine

Vestlemine töötajatega

Vestlemine hoolekogu (nõukogu) liikmetega

Vestlemine lastevanematega

Vestlemine õpilastega

Vestlemine õppeasutuse pidajaga

Tutvumine õpi- ja kasvukeskkonnaga

Õppetundide ja tegevuste vaatlus

18. Milliseid meetodeid veel kasutasite? Palun kirjutage (max 200 tähemärki)

19. Kuivõrd piisav on järelevalve teostamise aeg õppeasutuses kohapeal?

4 – On piisav, 3 – Pigem on piisav, 2 – Pigem ei ole piisav, 1 – Ei ole piisav

20. Kuivõrd piisav on järelevalve tulemuste vormistamise aeg?

4 – On piisav, 3 – Pigem on piisav, 2 – Pigem ei ole piisav, 1 – Ei ole piisav

21. Mida võiks muuta järelevalve korralduses, et see oleks efektiivsem? Palun kirjutage (max 200 tähemärki)

22. Kas olete osalenud viimase viie aasta jooksul täienduskoolitustel 160 tundi?

Jah

Ei

23. Kui te pole täienduskoolitustel osalenud, siis mis põhjusel teil ei olnud võimalik täienduskoolitustel osaleda? Palun kirjutage max 200 tähemärki)

24. Kelle poolt korraldatud koolitustel/teabepäevadel olete osalenud?

Haridus- ja Teadusministeerium
Maavalitsus
Täienduskoolitusasutus
Mõni muu

25. Kui valisite eelmises küsimuses vastuseks ka mõne muu korraldaja, siis palun täpsustage. Palun kirjutage (max 200 tähemärki)

26. Kes järgnevatest on finantseerinud teie osalemist koolitustel/teabepäevadel?

Siseministeerium
Maavalitsus
Haridus- ja Teadusministeerium
ESF
Mõni muu finantseerija

27. Kui valisite eelmise küsimuse vastuseks ka "mõni muu finantseerija", siis kes see on? Palun kirjutage (max 200 tähemärki)

28. Missuguseks hindate oma kompetentsi järelevalve teostamisel sõltuvalt õppeasutuse liigist?

6 – suurepärane, 5 – väga hea, 4 – hea, 3 – rahuldav, 2 – nõrk, 1 – puudulik, 99 – Ei ole läbi viinud

Alusharidus
Üldharidus
Kutseharidus

29. Missugusel tasemel on teil järgnevad oskused?

6 – suurepärane, 5 – väga hea, 4 – hea, 3 – rahuldav, 2 – nõrk, 1 – puudulik, 99 – Ei oska öelda

Analüüsioskus
Suhtlemisoskus
Õigusaktide tundmine

30. Millistes valdkondades vajate täienduskoolitust? Palun kirjutage (max 200 tähemärki)

31. Missugune on teie staaž järelevalve teostajana?

Alla 5 aasta
5-10 aastat
Üle 10 aasta

Lisa 3. Mõisted

Õppeasutuste tegevuse üle saab teostada riiklikku ja teenistuslikku järelevalvet.

- 1) **Riiklikku järelevalvet** teostab Haridus- ja Teadusministeerium või haridus- ja teadusministri ülesandel õppeasutuse asukohajärgne maavanem.
- 2) **Teenistuslikku järelevalvet** teostab õppeasutuse pidaja.

Riiklik järelevalve – riigiasutuste tehtavad järelevalvetoimingud õigusaktidega kehtestatud nõuete täitmise üle.

Alus: „Koolieelse lasteasutuse seadus“ ptk 6, „Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus“ ptk 7, „Kutseõppeasutuse seadus“ ptk 7

Järelevalve üksikküsimustes – üldjuhul viib läbi Haridus- ja Teadusministeerium, ministri ülesandel võib läbi viia ka maavanem.

Temaatiline järelevalve – viib läbi maavanem haridus- ja teadusministri ülesandel. Temaatilise järelevalve raames kogutakse teavet ja kontrollitakse õppeasutuse tegevust kindlas valdkonnas lähtudes prioriteetidest. Haridus- ja teadusminister kehtestab riikliku järelevalve prioriteetid, temaatilise riikliku järelevalve läbiviimise, selle tulemuste vormistamise ning tulemustest teavitamise korra igaks õppeaastaks enne eelmise õppeaasta lõppu.

Teenistuslik järelevalve – järelevalve, mida kõrgemalseisev asutus/ametnik teostab valitsusasutuste ja nende hallatavate asutuste seaduslikkuse ja otstarbekuse tagamiseks.

Alus: „Vabariigi Valitsuse seadus“ § 93, „Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus“ § 66¹

Sisehindamine – pidev protsess, mille eesmärk on tagada õpilaste/laste arengut toetavad tingimused ja õppeasutuse järjepidev areng, selgitades välja õppeasutuse tegevuse tugevused ning parendusvaldkonnad, millest lähtuvalt koostatakse arengukava tegevuskava. Nimetatud eesmärgist lähtuvalt analüüsitakse õppeasutuse sisehindamisel õppe- ja kasvatustegevust ja juhtimist ning hinnatakse nende tulemuslikkust.

Alus: „Koolieelse lasteasutuse seadus“ ptk 4¹, „Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus“ ptk 5, 5. jagu, „Kutseõppeasutuse seadus“ ptk 4¹

Nõustamine – õppeasutuse nõustamise eesmärk sisehindamise küsimustes on:

- 1) analüüsida õppeasutuse sisehindamist;
- 2) anda sisehindamisest tagasisidet õppeasutuse direktorile;
- 3) nõustada õppeasutuse direktorit sisehindamise valdkonnas.

Alus: haridus- ja teadusministri 13.08.2009 määrus nr 62 „Kooli ja koolieelse lasteasutuse nõustamise tingimused ja kord“